

Izhaja v Trstu
saj petek ob 5. pop
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Uredništvo in upravljalstvo
ul. del Lavatolo št. 1, I.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se prodajajo po 6 st.
Inserati se računajo na milimetre v širini na kolone, in sicer po 8 stot. za vsaki mm. Za več nego 10kratno objavo pa po dogovoru.
Naročnina za celo leto K 4.—; za pol in četrt leta razmeroma.

Glasilo „Narodne delavske organizacije“ in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Slovenci! Slovani!

V nedeljo 4. septembra 1910.

priređi

Nar. Radn. Organizacija v Puli

IZLET V TRST.

Naša sveta dolžnost je, da sprejmemo svoje hrvatske brate iz kršne Istre čim najdosojnejše, čim najslovesnejše. Zato vas vabimo, da se v čim največjem številu udeležite

slavnostnega sprejema

... bratov Hrvatov

ki se vrši v nedeljo, dne 4. septembra, okrog 10. ure in pol dopoldne na pomolu Giuseppina, ravno tako pa tudi

velike veselice,

ki se vrši popoldne v ROJANU, kamor odidejo puljski izletniki in drugo narodno občinstvo ob 3. uri in pol popoldne izpred Narodnega doma.

Vstopnina k veselici 40 stot,

Pridite čim množičneje, pridite vsi, da bo manifestacija naše bratske ljubezni tem sijajnejša, da bo naš skupni nastop tem veličastnejši, da bo naš uspeh tem krasnejši, tem trajnejši!

Dne 4. septembra: Naprej zastava Slave!

Odbor N. D. O.

N. D. O. v Ljubljani — razpuščena!

Neumljivi Previdnosti Njegovega Blagorodja je dopadlo v ponedeljek, dne 22. t. m. odposlati v društvene prostore N. D. O. v Ljubljani državnega policijskega komisarja dr. Trnovca, ki je, vodč s seboj kopico policijskih organov, zaplenil vse društvene zapisnike in društvene spise ter zapečatil društvene prostore. Predsednik N. D. O. tov. Verčič pa je obenem sprejel sledeči ferman Visokosti ga:

PODLISTEK.

Križ.

Mislim, da sem dosedaj dovolj „križal“ č., čitatelje, in zato preidem na drugo polje, namreč do prijetnih — križev.

1. Zgodilo se je v Komnu na Krasu. — Neki oče je stanoval v svoji hiši v gorenjih prostorih že veliko let. Ko se njegov sin poroči, zahteva, naj bi šel oče v prtično sobo, ki je bila mnogo bolj grda in sploh manj udobna od zgoraj očetove. Ker mu oče nikakor ne ustreže, ga sin toži. Ko pride dan obravnave — v Komnu gresta oba k sodniku. Ta, ko je prebral vso zatožbo, in kmalu videl in vedel, „kje“ da je, pravi — proti sinu obrnjen:

„Prekrižaj se!“ Sin debelo gleda, vendar uboga in v svetem strahu prične:

„V imenu Boga očeta“ —

„Dovolj!“ mu odreže sodnik; „ali ni

„Oče“ na čelu, toraj zgoraj?

C. kr. deželno predsedstvo v Ljubljani.

St. 2868.

V Ljubljani, 22. avg. 1910.

Gospodu

Oroslavu Verčiču

solicitorju pri dr. Hudniku, t. č. predsedniku društva „Narodne delavske organizacije“

v Ljubljani.

C. kr. deželno predsedstvo razpušča na temelju § 24. zakona lo društvenem pravu z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 134, društvo „Narodna delavska organizacija v Ljubljani“ vsled prekoračenja svojega statutarne delokroga in ker sploh isto več ne odgovarja pogojem svojega pravnega obstanka.

Glasom poročila, uvrščenega v tukajšnjem dnevniku „Slovenski Narod“ od dne 1. avgusta t. l., št. 203. (jutranja izdaja), se je vršil dne 31. julija v društvenih prostorih ob veliki udeležbi udov (nad 180), oblasti nenaznanjen občni zbor društvene „Vajenske skupine“, na katerem je bila sklenjena ob velikanskem navdušenju članov sledeča resolucija in pozdrav, ki se odpošlje češki „Mladiški organizaciji“:

„Narodna delavska organizacija v Ljubljani“ na svojem občnem zboru dne 31. julija 1910 tovariški pozdravlja češko mladež, organizirano v narodno-socialni stranki, zlasti pa one mučenike narodnega socializma, ki trpe v ječah z svoje prepričanje. Naj bi prišlo nam in njim po trudopolnih dnevih narodno in socialno osvobodjenje“.

Ker je s sprejetjem in odposlanjem te resolucije društvo „Narodna delavska organizacija“ preneslo svoje delovanje na politično polje in tako prekoračilo svoj delokrog, ker je društvo s sprejetjem omenjene resolucije odobrilo protipostavna dejanja (antimilitaristično propagando) čeških mladiških organizacij, je razpustitev društva v zakonu utemeljena.

Zoper ta odlok prosta je pritožba na c. kr. ministrstvo za notranje stvari, ki se ima vložiti tekom 60 dni potom dež. predsedstva.

Tukajšnji mestni magistrat ima nalog takoj v-ako nadaljno društveno delovanje ustaviti.

C. kr. dež. predsednik:

Schwarz.

Tako torej ferman Njegovega Blagorodja.

Večina slovenskih listov je že priobčila ta odlok, a previdno pristavila, da ne

„Da, gospod sodnik!“

„No, ker je bil do zdaj „od zgoraj“, naj bo še nadalje!“ In tako je ostalo.

2. Zupnik pravi dan pred procesijo svojemu cerkovniku:

„Jutri prinesite v procesijo „ta večji križ“!“

Druzega dne „pritrese“ cerkovnik na hrbtu svojo „sladko“ polovico in pravi: „Ta je moj ta večji križ.“

3. Sodnik priči: „Znate pisati?“

„Ne!“

„Torej napravite križ!“

Priča, prekrižavši se: V imenu Boga očeta itd.

4. Kandidat teologije (bogoslavlja) je že drugičkrat padel pri skušnji. Ker se mu zdi, da ima izpraševalec nanj piko, si nekaj izmisli. Dan pred skušnjo sešteje natančno vse križe, ki se narede pri maši.

Pri skušnji ga sitni izpraševalec zares „vrže“. Kandidat pol žalosten, pol jezen, pravi:

„Dovolite i meni, da Vam stavim vprašanje, s katerim Vam temeljito doka-

piše komentarja, češ ker je — zaplemba gotova. Naše mnenje pa je tu pač nekoliko drugačno. Kolikor nam je namreč znano, vendar odloki kake deželne vlade še niso razsodbe kakega c. kr. sodišča, katere se ne smejo kritizirati. Ako je osrednja vlada odgovorna za vsak svoj korak in ukrep javnosti, ljudskemu zastopstvu, velja isto tudi za kranjsko deželno vlado in moža, ki ji načeu e. Njegovo po-blagorajeno Visokost barona Schwarza, ako sme javnost kritizirati delovanje osrednje vlade, sme tudi kritizirati delovanje Njegovega Blagorodja, za katero vsaj do danes še nimamo vzpostavljené dogme, da je nezmotljivo.

Torej na čem temelji ta drakonski korak c. kr. deželne vlade kranjske?

Glasom poročila, uvrščenega v tukajšnjem dnevniku „Slovenski Narod“ od dne 1. avgusta t. l., št. 203. (jutranja izdaja), se je vršil dne 31. julija v društvenih prostorih ob veliki udeležbi udov (nad 180), oblasti nenaznanjen občni zbor društvene „Vajenske skupine“, na katerem je bila sklenjena — ona rekrimirana resolucija.

Torej ne na podlagi kake preiskave, ne na podlagi poročila kakega državnega ali kakoršnega koli že policijskega funkcionarja, ne, temveč na podlagi poročila v „tukajšnjem dnevniku „Slovenski Narod“ od dne 1. avgusta“ je spoznala Visoka c. k. deželna vlada za potrebno, da razpusti N. D. O. Res smo radovedni, od kdaj je prišel „Sl. Nar.“ v toliko milost pri c. kr. dež. vladi, da deželna vlada že kar kratkomalo na podlagi njegovih poročil napravlja take ukrepe. Dosedaj smo bili pač navajeni, da je Visoka c. kr. dež. vlada kranjska izkazovala „Slovenskemu Narodu“ svoje Visoko zaupanje na popolnoma drugačen način — s konfiskacijami, ovadbami, tožbami itd., sedaj pa kar naenkrat zadostuje že par vrstic, napisanih po poročevalcu „Slovenskega Naroda“, in Visoka c. kr. deželna vlada je tako trdno prepričana o resničnosti poročila v „Slovenskem Narodu“, da že samo z ozirom na to poročilo razpusti N. D. O.! Skoraj bi častitali „Slovenskemu Narodu“ in njegovim poročevalcem na tem velikanskem vplivu, kajti prepričani smo, da bodo odslej zavladala vsa na Kranjskem naravnost rajske razmere za slovenski narod, kajti ob neomajni doslednosti Njegovega Blagorodja pač smemo pričakovati, da bo c. kr. dež. vlada kranjska tudi ob vsaki drugi priliki tako skrbno upoštevala poročila „Slov. Naroda“. V najkrajšem času torej pričakujemo razpusta raznih velenemskih dru-

žem, kako se lahko „štrbunkne“ izprašanca z vprašanji, ki smo si jih doma pripravili. Povejte n. pr. Vi meni, koliko križev se napravi pri celi maši?

„Tega pa res ne vem.“

„Jaz pa vem, ker sem jih včeraj naštel“ in pove dotično število. Začeli so jih šteti in kandidat je imel prav, in konec?

Napravil je izpit.

5. Umirajoč skopuh, kateremu je dal duhovnik v roke srebrni križ, je še enkrat odprl oči ter vzdihnil: „Tako je lahek, da bi nanj ne posodil niti 5 K.“

6. Žid Salomon je bil odlikovan pri vojaki s križem. Ker se je vedro hvalil in bahal, da je dobil križ, ga pokara verna mati židinja ki sovraži „križ“:

„Čuješ Salomon ne govori mi več o križu, saj veš, da smo mi Židje; reci rajši, da si dobil „medaljo“.“

Salomon je ubogal in ni govoril več o križu, marveč vedno o medalji. Nekega dne se je Salomon grozno zameril vaškim fantom, ki so ga prav fino naklestili ter

štev v Ljubljani, v glavni vzdrževalnici velenemškega hujšakstva na Kranjskem, v „Kranjski hranilnici“, bo zapokalo, da bo joj, vse šikaniranje in zatiranje slovenskega življa bo prenehalo, kakor bi odrezal, in na palači na Bleiweisovi cesti v Ljubljani bodo razvesili slovensko zastavo s črnim pajčolanom v znamenje protesta proti nepotrđitvi Ivana Hribarja za župana ljubljanskega. Vse to izvede Njegovo Blagorodje v svoji železni doslednosti!

Da, res smešna bi se nam zdela cela ta stvar, da ne kaže tako jasno, kako išče sistem sedanje naše vlade dlake v jajcu, samo da more zadati udarec za udarcem Slovencem, v katerih vidi že same veleizdajalce, ako pade iz njihovih vrst kak pridusen „živio“.

Ne večno ali odgovarja besedilo v „Slovenskem Narodu“ priobčene resolucije, resnično besedilo resolucije, sklenjene na občnem zboru „Vajenske skupine“, nam se pač zdi kolikor toliko nezanesljivo. Ne verjamemo namreč, da bi se bila „Vajenska skupina“ v svoji resoluciji identificirala z „Narodno delavsko organizacijo“, v kateri je tvorila le posebno, samostojno se upravljajočo skupino, ki pa nikdar in nikoli ni imela pravice nastopati v imenu N. D. O. Občni zbor N. D. O. se je vršil v soboto, dne 23. julija 1910, in na tem občnem zboru ni bilo niti govora o kakikakih resoluciji. Ta občni zbor je bil tudi pravilno naznanjen c. kr. deželni vladi; ako se ga ni udeležil njen zastopnik, je to stvar c. kr. deželne vlade, ne pa N. D. O. Popolnoma izključeno je potemtakem, da bi bila N. D. O. kot taka sklenila in odposlala omenjeno resolucijo kam ali komu popolnoma neutemeljena je torej trditev, da bi bila N. D. O. kot taka prekoračila svoj delokrog, torej tudi popolnoma neutemeljen njen razpust po Visoki c. kr. deželni vladi! Ako je torej smatrala vlada razpust za potreben, je bila upravičena, ako odgovarja ona resolucija resnici, ako jo smatra vlada za tako silno nevarno, edino le za razpust „Vajenske skupine“, ne pa cele N. D. O. kot take.

Preidimo pa tudi k resoluciji sami, s katero je baje N. D. O. „prenesla svoje delovanje na politično polje in tako prekoračila svoj društveni delokrog“.

Naj vrtimo to „resolucijo“, kakor jo hočemo, a vendar ne najdemo v njej prav nikakega „političnega delovanja!“ In kaj pa je ta „resolucija?“ Navaden pozdrav, kakor jih pošilja tisoče in tisoče

mu namazali tudi „križec“ na hrbtu. Ko pride domov, pravi materi, držeč se za križec:

„Oh mati moja, fantje so mi razbili medaljo!“

Dragi „Delavec“! S križem sem začel, z medaljo zvršim. Ako sem Te s svojim „križem“ zabaval, sem vreden medalje, če prav iz repe; ako ne, pa „križaj“ me. Veruj mi pa, da Ti hujših križev ne želim nego Ti je bil moj „križ“. Zraven Ti še privoščim, da bi Ti drugim, in drugi Tebi pomagali nositi križe v blagor delavstva sploh, na srečo njihovih družin in na boljšo bodočnost naroda našega, ki je Tebi trpinu — najbolj podoben.

Ravno pri teh zadnjih besedah „bridka žalost me prešine, ko se spomnim“.

kako nam očitajo internacionalci naš narodni čut, našo ljubezen do Slovencev trpina. Saj je bil — kar se tega tiče — tudi Björnsterne Björnson — velikan na duhu in sreč — na naši strani; sploh na

Dne 4. septembra vse k sprejemu puljske N. R. O.!

društev sebi prijateljskim društvom! In da bi ne bilo to dovoljeno tudi N. D. O. ali njeni „Vajenški skupini“, je vendar malo čudno, saj ima N. D. O. v svojih pravih točko, v kateri ji je dovoljena „zveza“ z društvi in zavezami, ki imajo enak smoter, in ta smoter pa je v smislu § 3, c) pravil N. D. O.: „ohraniti narodu gospodarsko in duševno krepke delavce in tako delavstvo sploh“. Ako je torej „Vajenška skupina“ N. D. O. v Ljubljani pozdravila organizacijo češke narodno-socialne mladeži, organizacijo z enakim smotrom, kakor ga ima sama, je bila v to upravičena po pravilih N. D. O., potrjenih prav po isti Visoki c. kr. deželni vladi kranjski, ki je ta pozdrav smatrala za „politično delovanje“ in prekoračenje društvenega delokroga.

„Vajenška skupina“ oz. N. D. O. da je s tem pozdravom odobrila protipostavna dejanja (antimilitaristično propagando) čeških mladeniških organizacij!

Da te češke mladeniške organizacije uganjajo antimilitaristično propagando, pač nekoliko dvomimo, če prav tudi brez dovoljenja Visoke c. kr. deželne vlade kranjske. Ako bi jo uganjale, bi jih pač ne bilo več; to nam bo verjel morda celo tudi pobjagorjeni Gospod Schwarz. Če pa obstoje, je že to najboljši dokaz, da ne uganjajo protipostavnih dejanj, kaj ti sicer bi se jim zgodilo prav to, kar se je zgodilo ljubljanski N. D. O.; obstoje pa, vlada jih ne razpušča, torej ne uganjajo protipostavnih dejanj, in če jih ne uganjajo, jih tudi ljubljanska N. D. O. odobravati ne more.

Vprašali bi tudi še, kje neki je v onem pozdravu rečena le kaka besedica o kaki antimilitaristični propagandi? Menda v besedah: „zlasti pa one mučenike narodnega socializma, ki trpe v ječah za svojo prepričanje?“

Narodni socializem menda še vendar ni identičen z antimilitarizmom. In če je slovenska narodno-socialna mladina izrekla svoj pozdrav češki narodnosocialni mladini, posebno pa onim mučnikom svojega narodnosocialnega prepričanja, ki za to svoje narodnosocialno prepričanje trpe v ječah, pač mislimo, da je stem le pokazala svoj človeški čut, svoje sočustvovanje z nesrečniki, ki v resnici trpe. V manj modernih državah, kakor je naša, se tako sočustvovanje ne smatra ga državni nevaren čin, in menda se ne bomo motili, da bi bil našega mišljenja tudi Blagorodni Gospod Baron Schwarz, ako bi se njemu samemu prigodila — mutatis mutandis — nesreča, da bi moral za svoje prepričanje v ječo, kar se seveda pri njem ne bo zgodilo tako lahko. Sicer pa odkrito povedano: Treba je pač strahovito čudnih očal, da se izmed zgoraj omenjenih besed more čitati — antimilitaristična propaganda in njeno odobravanje, in čital jo bo edino le tisti, ki hoče najti dlako v jajcu, seveda če jo je sam vtaknil noter. Kdo je bil to, nam seveda ni treba praviti posebej.

Po vsem tem pridemo do edino pravega zaključka:

Visoki c. kr. deželni vladi v Ljubljani je bila N. D. O. kot organizacija zavednega narodnega delavstva pač trn v peti, posebno pa še njena „Vajenška skupina“, naraščaj za to zavedno delavstvo, kakor pač že njegovo Blagorodje z jeznim očesom gleda vse, kar je odločno narodno-slovenskega, zlasti pa tiste sloje ljubljanskega prebivalstva, ki se drznejo v središču Slovenije zaklicati kak „živio“ ali celo zapeti kako „Hej Slovani“. Drugih kombinacij ne bomo iskali, dasiravno bi to ne

strani tlačenih. A kdo je bolj tlačen nego oni, ki je povsod zapostavljen in tako zapostavljen in tako zaničevan, da mu niti šol ne dovolijo?

Ravno socialisti so poklicani, da pomagajo temu trpinu in ž njim gorko simpatizirajo, naj bo ta trpin posamezen ud naroda, ali pa narod v celoti. Ko bodo pokarali socialisti simpatije do našega trpinca, ki — kakor sem že omenil — niti prepotrebnih šol nima, kjer bi se izobrazil, ko nam ne bodo zamerjali in nas zaničevali uprav zato, ker ljubimo tega trpinca in mu hočemo odpreti pot do izobrazbe in omike, — tedaj se bode med nami zjasnilo, in ko nam ne bo več treba rabiti svojih dušnih sil in tudi ne žepnih za najprimitivnejše in najpotrebnejše reči, kakor so šola in izobrazba, — takrat postanemo tudi mi prav vneti internacionalci — socialisti smo itak že, saj drugzega ne moremo biti.

Na noge v to svrhu, tovariši socialisti, da izgine ta veliki, a sramotni križ:

bilo težko. N. D. O. v Ljubljani je pač razpuščena, ker je bila narodna, vse drugo je le postranska stvar!

Razpust N. D. O. v Ljubljani je popolnoma neutemeljen, N. D. O. v Ljubljani je padla kot nadaljna žrtev slovenožrskega vladnega sistema!

Narodna delavska organizacija SKUPINA „PLINARNA“

Jutri, v soboto, dne 27. t. m. ob 7. zvečer se vrši v vrtnih prostorih „Delav. konsumnega društva“ pri sv. Jakobu

JAVEN SHOD.

Dnevni red:

Razmere v mestni plinarni.

Delavstvo iz mestne plinarne! Razmere v mestni plinarni postajajo vedno neznosnejše. Zadnji čas je da izpregovorimo resno besedo o teh razmerah. Zato vas vabimo, da se v polnem številu udeležite tega shoda. Ravno tako pa vabimo tudi drugo narodno delavstvo, da se udeleži v čim največjem številu tega shoda in tako pokaže svoje solidarnost z delavstvom v mestni plinarni.

Odbor N. D. O.

Odbor skupine N. D. O. „plinarna“.

„ ZVEZA „

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.

Šolanje čuvajev menjalniških prestavljalnic.

Glasom dopisa c. kr. generalne inspekcije avstrijskih železnic so se pripetile v zadnjem času v postajah, ki so opremljene z varnostnimi napravami, nezgode, katere so bile provzročene od namestnikov čuvajev (substitutov), katerim je manjkalo vsled njihove le začasne uporabe v službi prestavljalnic (Stellwerk) tozadevno šolanje in vaja pri aparatu.

Ta mnogokrat se nahajajoča manjvrednost takih nadomestnih čuvajev pride posebno v tistih postajah v veljavo, v katerih se pritegnejo substituti k omenjeni službi le v slučajih bolezni, dopustov itd.

V interesu obratne varnosti je potrebno, da se namestniki čuvajev menjalniških prestavljalnic ne pritegnejo samo perijodično k skušnji in pouku, ampak da se vadijo enkrat ali dvakrat na teden po več ur v najtežjem dnevnem prometnem času v službi prestavljalnic pod nadzorstvom stalnih čuvajev in da se te vaje zapisejo v službeni (oddajni) knjigi prestavljalnic v pregled.

S šolanjem postajnih delavcev, kjer se to še ni zgodilo, je nemudoma pričeti. Po dovršenem izšolanju delavcev v službi menjalniških prestavljalnic se taki delavci pritegnejo formelno „uporabni skušnji“, iz „Splošnega predpisa za službo pri pripravah (aparatih) za zavarovanje voženj in za centralno stavljenje menjalnikov brez električnega blokiranja v sred njih postajah“, oziroma iz „Splošnega

pomanjkanje in odrekanje šole za slovenske otroke, sinove delavca trpinca, ki je vaš so trpin. S tem izgine izmed nas nespornost, grdoglednost, sovraštvo, katero je med nami popolnoma nepotrebno in neosnovano. Kaj bi tovariš tovariša sovražil ter mu metal polena pod noge in mu s tem množil vsakdanje križe, ki so že sami ob sebi zadostni, da nam ogrenijo in zastrupijo

vse naše življenje, ki kratek je dan?

Da, da! Vzajemno pomagajmo si nositi raznovrstne križe in bodimo gotovi, da le potem

„ko bratsko segnemo si v dlan, zasije nam krasnejši dan“.

V tej sladki nadi in srčnem hrepenju videti kdaj združene vse pametne delavce v impozantno — ogromno armado napravim — križ.

Štefan Ferluga.

predpisa za službo pri aparatih za zavarovanje prihodov in odhodov vlakov v postajah z električnim voznocestnim zavorom“ in se mora predložiti prepis izkaza skušnje prometnemu oddelku c. kr. ravnateljstva državnih železnic.

ziž — Št. Peter na Krasu. V nedeljo dne 21. avgusta t. l. se je vršil v Št. Petru v gostilni pri „Kovaču“ zaupni sestanek „Zveze jugoslovanskih železničarjev“. Sestanka se je udeležilo kakih 15 železničarjev, ker je bil šele v zadnjem trenutku napovedan. Delegat Z. J. Ž. je razložil natanko pomen „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ in razložil glavne točke društvenih pravil, posebno poudarjajoč pri tem podporni fond, ki ga je vpeljala organizacija Z. J. Ž. iz katerega se delijo podpore v slučaju bolezni članov. Poudarjal je govornik, da je bila ustanovitev „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ skrajno potrebna, ker se pri železnici izpodiriva vedno bolj slovenskega železničarja in se širi ponemčevanje, pri čemer pomaga najbolj tudi internacionalna socijaldemokratska organizacija železničarjev. Železničarjem Slovencem ne sme biti vse enako, ako gospodari nad nami tujec Nemec, ne smejo mirno gledati, da bode na naši domači zemlji nam gospodoval na najboljše plačanih mestih Nemec kar se posebno dogaja pri c. kr. državnih železnici. Ako nas tujec odrine, potem bode nam in našim potomcem težko služiti si kruh tudi na lastnih domačih tleh in bomo morali iti s trebuhom za kruhom, in postali bomo to, kar smo enkrat bili, namreč sužnji tujemu gospodarju. Zvezi jugoslovanskih železničarjev se tudi ne sme in ne more predbacivati, da mogoče stem razdira, da organizira slovenske železničarje. Nasprotno. Z. J. Ž. pristopi lahko vsak slovenski železničar, ki prej ni maral prodati svoje narodnosti in radi tega ni hotel in ni mogel vstopiti v socijalistično mednarodno organizacijo železničarjev. Z. J. Ž. pa je osnovana na narodni podlagi, radi tega ni treba postati slovenskemu železničarju narodna izdajica in ne škodljivec svojega naroda, kar postane skoraj vsak mednarodni železničar, kar se opaža posebno tudi pri večini železničarjev v Št. Petru. Zveza jugoslovanskih železničarjev pa je posebno potrebna, da brani težnje in koristi posameznega člana slovenskega železničarja, kar pa mednarodna organizacija ni mogla storiti. Ako je bil domačin tlačen od tujca Nemca se mednarodna organizacija vendar ni mogla postaviti proti svojemu nemškemu članu v prid domačina slovenskega železničarja. In ako se organiziramo vsi v Z. J. Ž. smo s tem le pomnožili število organiziranih železničarjev in nas nič ne ovira, da bi v skupnih stanovskih interesih ne mogli nastopati skupno.

ziž — Kurilnica c. k. drž. žel. v Trstu. Že enkrat smo na tem mestu omenili neznosne in nečloveške razmere premogovnih delavcev in čistilec kanalov v kurilnici c. k. drž. železnic v Trstu. Menda ima inšpektor Mauthner posebne zasluge pri zatiranju ubogih delavcev, ki so seveda vrhu tega tako masno in dobro plačani, da niti poginiti ne morejo.

Pri vsem tem bi revčki delavci morda še prenašali naloženo jim delo, ako bi se c. kr. državna železnica držala vsaj delavnega časa, ki ga je tako slovesno razbohnala v cirkularju št. 5. iz leta 1909, v katerem so se obnem izločile minimalne plače železniškim delavcem. Ali kakor po navadi, da se dela pri c. kr. državnih železnici le na papirju, — kadar bi bilo morda kaj v prid uslužbencem — tako je tudi takrat delavni čas ostal menda le na papirju, na katerem se je slovesno podpisal ravnatelj c. kr. ravnateljstva državnih železnic v Trstu in se morda gospodu ravnatelju še prav dopade, kako znajo hraniti njegovi podložni organi na stroške žuljev in skrajnega izsesavanja človeških moči ubogih delavcev, da se morda na drugi stani zopet ložje meče denar skozi odprto okno za kakega storjenega kozla, ali pa za kakega nezmožnega nižjega ali višjega uradnika. Nočemo sumničati, da misli tudi gospod ravnatelj o delavcih tako, kakor večina delavcem predpostavljenih višjih in nižjih uradnikov, da celo poduradnikov, da so namreč delavci pri železnici le zato, da se kolikor mogoče slabo plačujejo, pač pa kolikor mogoče neopravičeno in proti predpisom izrabljajo, in da imajo „tlačiti svoj gobec“, kadar bi se hoteli opravičeno pritožiti pri svojih predpostavljenih.

Eden takih je menda tudi inšpektor Mauthner, ki s ponosom zakriči na kakega delavca, ki pride morda s kako pritožbo: Gehen sie hinaus. (Pojdite ven!). Dokler je bil tam še nadinženir Schuh, je bilo

vsaj malo boljše, ker je ta vsaj poslušal delavce in se žnjimi potem razgovoril, ali zdaj se pa ravna žnjimi, kakor s sužnji v starih časih, ko je pel plačilno pesem bič. Ako že privrandon Nemec nima nobenega čuta za uboge delavce, pa bi vsaj pričakovali, da se vsaj poduradnik, ki ima ki ima opraviti s temi delavci, malo prepriča o delu delavcev in naj bi se on potrudil enkrat k nočni službi premogovnih delavcev, ne pa spal prijetno doma v postelji, da bode vsaj videl, koliko je dela in jim ne rekel potem: po noči imate dosti časa. To upoštevajte torej tudi vi, gospod oficijant K., se Vam bo šlo mogoče v lepšo zaslugo, kakor pa če priganjate delavce, ki so itak preobloženi. Tudi vi se bodele protivili, ako imate mnogo dela in ga Vam bodo še nalagali, Vas bo še kdo priganjal.

Zdaj pa pogledjmo, kako so ti ubogi delavci upreženi v delo. Delavni čas je določen na 10 ur, seveda menda le na papirju. Delajo premogovni delavci pa v resnici 11 ur, ne da bi jih oškodovali za 1 uro, ki jo delajo čez delavni čas. V teh 11 urah morajo naložiti od 6 do 7 strojev.

Po noči delajo 13 ur, plačajo jih pa le za 12 ur, torej zopet 1 ura ukradena. Ob nedeljah, ko menjajo dnevne in nočne partije, mora delati ena partija 19 ur, plača se jim pa le 17 ur, torej 2 uri ukradene.

Vrhu nakladanja strojev itd. pa imajo delavci nalogo, gasiti z vodo premogovo žerjavico, in to je težko premagati, ker so z delom itak preobloženi. Tu si pa predpostavljeni organ prav lahko pomaga iz zadrege. Pravi enostavno: saj imate po noči dosti časa, delajte to po noči. Priporočamo mu torej še enkrat naj ostane po noči pri delavcih, da se vsaj prepriča, ali imajo res toliko časa.

Ako pa se pritožijo morda pri inšpektorju Mauthnerju, jih pa ta kmalu zadovolji. On jim reče: Idite proč, saj vas ne potrebujem, je delavcev dosti. Morda ima prav. Ampak nekaj na si zapomni ta do brosrčni človek, da če so delavci že tako slabo plačani, vendar ne sme biti naloga c. kr. urada in temu c. kr. uradu predpostavljenega uradnika, da izmzgava uboge trpine do zadnje kapljice krvi. Vsaka tovarna in drugo privatno podjetje ima na razpolago ravno tako dosti delavcev, vendar pa se drži vsako podjetje delavnega časa, potem se pa delavci za to odškodujejo.

H hancu pa hočemo še povedati, da je sedaj našega opomina in naših apelov na gospoda c. kr. ravnatelja zadosti, in ako se razmere kmalu ne predrugačijo, bomo skusili ubrati drug pot, od katore si obetamo več uspeha. Ne verjamemo, da se zatirajo in mučijo delavci le še pri enem drugem ravnateljstvu tako, kakor pa pri nas v Trstu, in to seveda, ker smatra c. k. ravnateljstvo, po zgledu države tudi nas delavce na jugu za manj vredne. Mi imamo pa vendar še upanje, da pridete vsi večji in veliki gospodje boljšega naroda tudi pri državni železnici še do spoznanja, da živite tudi od naših žuljev. Do t časa pa si vsaj zapomnite, da delavec ni živina!

ziž — Veliki shod v Pragi. Člane in tudi druge slovenske železničarje opozarjamo zopet na „enketo“ ali skupni veliki shod vseh slovanskih železničarskih organizacij, ki se vrši dne 10., 11. in 12. septembra t. l. v Pragi. Mi jugoslovanski železničarji, najmlajši med narodnimi slovanskimi železničarskimi organizacijami, moramo gledati, da bomo zastopani v primeri z lepim številom naše organizacije „Zveze jugoslovanskih železničarjev“, ki bode prekoračila kmalu prvi 1000 članov. Zato pozivljamo vse tiste slovenske železničarje, ki jim je le količkaj mogoče udeležiti se tega velepomembnega poleta v zlato Prago, da to javijo nemudoma centrali „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ v Trstu, via Lavatoio, št. 1, ker mora centrala še v teku tega tedna javiti ime noma vse udeležnike enquete v Prago, ker gre za preskrbitev, prenočišč, katera bodo, kakor smo že, objavili po centrali naznanjenim udeležnikom brezplačna. Ker so prenočišča brezplačna, je marsikomu udeležba olajšana, ker s primerno štedljivostjo izhaja s 16 do 20 kro-nami. Vsakdo naj si preskrbi pravočasno vozni list za brzovlak v svrhu svojega dopusta, in za ta dopust naj prosi tako, da se bode mogel odpeljati skupno z drugimi v petek dne 9. septembra zvečer. Odpeljemo se namreč z brzo lakom št. 502, ki odhaja iz Trsta ob 8:55 zvečer in pride v Prago ob 2:35 popoldan. Na ta vlak naj vstopijo vsi udeleženci, oziroma naj se odpeljejo iz drugih pr. g. na Kranjskem

da se nam pridružijo na Jesenicah. Železničarji pa imajo najbližjo pot do svojih železnic do Dunaja in od tam po državni železnici. Torej vsakdo se ne mudi doma javi centrali v Trst. — **Centrala Trst** opozarja vse „Zveze“ v smislu društvenih pravil, da vsak drži teh pravil in točno izpolni dolžnost, nasprotno pa, ako jih ne vršijo, pa to naznani svojemu predniku, pooblaščenca itd., da ostane lep in v „Zvezi.“ Gotovo pa bi bilo marsikateremu žal v nasprotnem slučaju, da bi bil izključen iz „Zveze“ sam po svoji lastni krivdi. Torej na noge, dragi varši, in oklenite se svoje „Zveze jugoslovanskih železničarjev!“

Domače vesti.

d— **Konfiskacija konfiskacije.** — Najno število našega lista je zopet zraslo c. kr. državno pravdnistvo. Da nam zaseže zopet današnje, se ne bomo spuščali v kritiko rdečih črt gospoda državnega pravdnika, pač pa izjavljamo, da se smo pritožili proti zaplembi, kajti sicer nam zna celo prigraditi, da nam zaplenijo v prihodnje list, ako priobčimo v tem številnicu od 1×1=1 pa do 10×10=100. Je pač namreč, ako ni poštena, res naravnost škandal, drugega izjava ne moremo rabiti, ako nam državno pravdnistvo celo zapleni notico, kakor je bila ona „Izlet puljske N. R. O. v Trst“, kateri smo se obrnili na pristojne činišče, da naj ne dajo vplivati nase kakih izjavljajočih člankov v italijanskem časopisu, in smo poudarjali, da naš namen ni bil in ne bo, da bi koga izzivali, temveč da hočemo uporabiti le postavno nam za ustavne pravice. Za sveto božjo voljo, je tu vendar protipostavnega?! Kar ne moremo verjeti, da bi se gospod državni pravdnik ne bil pomotil. Zato izjavljamo enkrat tem slovesnejše: **namen narodnega delavstva ni bil in tudi sedaj ni da izzivalo, da bi motilo javni mir in red! naših avstrijskih zakonih, sprejetih po avstrijskem zastopstvu in potrjenih po našem ustavnem vladarju, ki je slovesno izjavil, da se bodo v naši državi enako ustavne pravice vsakega posameznika in vseh državljanov, imamo tudi mi pravico, da sprejemamo v svoji sredi svoje pravice!** To izjavljamo v vednost vsakomur, ki se bomo tudi po tem ravnali, pa naj nas ne zaplenijo, kolikokrat nas hočejo!

d— **Beseda o „razlogih“.** C. kr. državno kot tiskovno sodišče je z razsodbo dne 15. t. m. potrdilo zplembo št. 32 Narodnega Delavca“ z dne 13. t. m. in reklo, da imajo zaplenjeni članki vse subjektivne znake pri § 65 a) k. z. navedenega hudodelstva motenja javnega poka. Razlogi, ki jih navaja sodišče, so sledeči: „V navedenih člankih skuša podžigati k zaničevanju in sovraštvu proti državni upravi in se radi tega zatra popolnoma opravičena izvršena zamerba.“ — Da bodo naši bralci vsaj vedeli, na kak način se more kdo pregrešiti zoper omenjeni § 65 kaz. zak., naj navedemo ta paragraf. E o ga: — § 65. S hudodelstvom motenja javnega poka se zakrivi, kdor očitno ali pred ljudmi, ali v natisnjenih delih, razširjenih pisanjih ali podobah a) k zaničevanju in sovraštvu zoper cesarjevo osebo, zoper kraljevo osebo ali državno upravo nameravati skuša.“ — Ne vemo pač res, ali je pravzaprav meja med hudodelstvom in pregreškom, toda naj bo že, kjer vendar se nam pa zdi utemeljitev zoper omenjene razsodbe nekoliko čudna. Po našem skromnem mnenju pač v zaplenjenih člankih ni prav ničesar takega, v čemer bi se skušalo podžigati k zaničevanju in sovraštvu proti državni upravi. Kritika,

če tudi ostra, pa mora vendar biti dovoljena, in kaj so bili oni spisi drugega, kakor odločna ostra kritika ravnarja državnih uprav z nami Jugoslovani? Morda, a tudi samo morda, bi se dal utemeljiti z onimi spisi kak nedolžen § 300 kaz. zak., toda tudi zato bi bilo treba zaplenjene članke čitati skozi stekla močnega mikroskopa in tv z očesom kakkega srednjeveškega državnega inkvizitorja, ne pa modernega, z duhom modernega časa sokorakajočega pravika. — § 65 kaz. zak. določa kot kazni za tako hudodelstvo, kakršno je izpoznalo c. kr. deželno sodišče v zaplenjenih člankih, težko ječo o d enega do pet let. In za utemeljitev razsodbe o hudodelstvu, ki se kaznuje s tako kaznijo, naj bi že zadostovala lakonična obrazložba: „v navedenih člankih se skuša podžigati k zaničevanju in sovraštvu proti državni upravi, (skoraj dobesedno besedilo § 300 k. z.) izrečena z isto hladnokrvnostjo, kakor bi rekla mati otroku, ki je stisnil košček sladkorja: „Čakaj me, dam ti eno okrog ušes.“ Proti takemu utemeljevanju pač moramo najodločnejše protestirati!

d— **Iz proste luke** nam pišejo: Malo čudne stvari se dogajajo zadnji čas v prosti luki. Ni samo dosti, da ubogi delavec ne zasluži toliko, da bi mogel pošteno preživeti sebe in svojo družino, ni dovolj, da se zdaj v hudi poletni vročini mora pariti od jutra do večera na vročem solncu, ne, najdemo celo še poleg tega v prosti luki ljudi, posebno eden je tak, ki na vse mogoče načine šikanira uboge delavce, kriči nad njimi kakor besen, in če delavec na to kričanje le odgovori besedico, že ga potem tira k raportu. Višji gospodje so pa potem tako dobri, da kaznujejo delavca z denarno kaznijo, reveža, ki itak že ne zasluži skoraj nič. To je že nekoliko preveč. Kaj bi le bilo, ako bi se stvar nekoliko obrnila, ako bi tudi delavstvo nekoliko popazilo na take tičke in jih n. pr. začelo namerjavati, kadar jih ni pri njihovem poslu. Ali kaj bi bilo, ko bi se tudi povedalo, da le tedaj šikaniranje in preklinjanje delavca na vrsti, kadar nima toliko cvenka, da bi mogel plačati takemu tičku pol litra ali cel liter. No, dolgo pač ne bo šlo naprej, bo pač enkrat pošteno zaropotalo, da se bo slišalo tudi izven proste luke. Rečemo pa: sramota za delavca, ki plačuje vno kapotu, tem večja sramota pa za tistega, ki si pusti plačevati. Obenem bi pa priporočali tudi zapriseženim delovodjem, ki prav dobro poznajo te razmere, da bi popazili nekoliko na take priganjače in kričče, saj če so znali stvar tako dobro urediti, da mora nekatero delavstvo po 4 ali celo pet dni v tednu izgubljati svoj zaslužek, med tem ko drugi ne delajo samo vsak dan podnevi, temveč imajo še celo nočni zaslužek, naj uredi tudi tu stvar tako, da ne bo delavec le črna živina, po kateri sme biti vsak, komur se zljubi. Toliko za danes, če so pa stvar ne izpremeni, izpregovorimo pa odločnejše.

d— **Glavna pravila N. D. O.**, v katerih je obsežen tudi novi organizacijski statut, so predložena v potrditev osrednji vladi. Rešitve pričakuemo v najkrajšem času. Na podlagi novih pravil se začne

nato reorganizacija N. D. O. Zlasti je važna določba novega organizacijskega statuta, da se morejo ustanoviti podružnice N. D. O. v krajih, kjer so priglasili najmanj 30 članov. Tako bo mogoče ustanoviti podružnice v marsikaterem kraju, kjer je bilo to po starih pravilih nemogoče, ker so zahtevala za ustanovitev previsoko število članstva. Ravno tako bo tudi lažje z ustanovitvijo strokovnih skupin. Te dni dopošljemo tudi vsem podružnicam in drugim organizacijskim tvorbam glavna pravila, da se še pred reorganizacijo natančno seznanijo z njimi.

d— **V zadevi delavstva v mestni plinarni** je v četrtek dopoldne posredovala pri tržaškem županu deputacija delavstva iz mestne plinarne s predsednikom N. D. O., tov. dr. Mandičem na čelu. Po enournem razgovoru, v katerem je deputacija natančno pojasnila položaj delavstva v plinarni, je župan obljubil, da se natančno informira o stvari in potem ukrene vse potrebno, da se stvari rešijo ugodno. Natančno poročilo o tem razgovoru sledi na shodu plinarniškega delavstva jutri večer.

d— **Izlet puljske N. R. O. v Trst** vzbuja velikansko zanimanje med tržaškim in okoličanskim delavstvom ni smo po vsem tem prav lahko prepričani, da bo sprejem naših bratskih tovarišev in bratske Pule res tako prisrčen, kakor more le biti sprejem, ko sprejema brat svojega najljubšega brata. Naši hrvatski tovariši iz Pule pridejo v Trst v nedeljo, dne 4. septembra dopoldne okrog 10. ure in pol s parnikom društva „Dalmacije“, „Trieste“ in pristanejo na pomolu Giuseppina, kjer se vrši prvi sprejem. Nato odkorakajo puljski gostje in drugo narodno občinstvo pred Narodni dom, kjer se vrši oficijelni sprejem. Puljski izletniki bodo imeli obed v raznih narodnih gostilnah. Popoldne se zberemo pred Narodnim domom in odkorakamo točno ob 3 uri in pol z društveno zastavo in godbo na čelu v Rojan, kjer se bo vršila ljudska reselica ob petju raznih narodnih družtev, sviranju magdalenskega godbenega društva „Lira“, plesu in raznih drugih zabavnih priredbah. Vstopnina k veselbi je za osebo samo 40 stotink. Plesni komad za osebo 10 stot. Na veseljem prostoru bo dobti vsakovrtnik okraail. Ob 9. uri zvečer odhod puljskih

tovarišev, katere spremimo do pomola Giuseppina, ob katerem se vkrcajo zopet na parnik „Trieste“. Kakor že torej rečeno, pričakujemo pri tej pririditvi najmnogostevilnejše udeležbe tako s strani narodnega delavstva, kakor tudi drugega narodnega občinstva, saj bomo na ta način najlepše pokazali izletnikom iz Pule in sploh vsakemur, kaka res bratska, nepretrgljiva vez veše oba bratska naroda, hrvatski in slovenski!

d— **O razpustu ljubljanske N. D. O.** poročamo na drugem mestu. Tu naj pripomnimo edino le toliko, da narodno delavstvo ljubljansko ne ostane dolgo časa brez svoje organizacije. Tržaška centrala je uknila že vse potrebno, da s prihodnjim mesecem, ko stopijo v veljavo njena nova pravila, raztegne svoje delovanje tudi na Kranjsko, in tako smo prepričani, da v najkrajšem času vzcvete N. D. O. v Ljubljani kot hčerka tržaške centrale.

d— **Izjava.** „Narodni Delavec“ je v svoji petkovi šte. dne 19. avgusta t. l. na četrti strani pod rubriko „Domačevesti“ priobčil vest pod naslovom „Daleč tam doli“. Kakor je prišlo podpisnemu uredništvu do ušes, je ta vest izzvala nevoljo v prizadetih krogih. Z ozirom nato da pride v okom raznim povsem neosnovanim zaključkom, do katerih je predmetna vest zavedla marsikoga zlasti zbog svoje oblike, izjavlja podpisano uredništvo, da mu ob sprejemu rečenih vesti ni bil namen, razgaliti kogarsibodi, in obžaluje obenem priobčenje take vesti. — Uredništvo „Narodnega Delavca“.

d— **V tržaški mestni plinarni** so v zadnjem času zavladale zelo čudne razmere. Na drugem mestu bomo poročali o odpustitvi gotovega števila delavstva, tu naj samo pribijemo v javnosti, kake so v tem zavodu ljudje, katerim je izročeno delavstvo na milost in nemilost. Odpuščenim delavci so šli naureč k sedanjemu namestniku na dopustu se nahajajočega ravnatelja, nekemu inženjerju Guillerminu, hoteč mu pojasniti svoje stališče, a kaj je storil ta regnikolski privandranec? Zadrli se je nad njimi, da ih bo sunil v r... , ako se mu ne spravijo izpred oči! Lahko si je misliti, kak vtis mora napraviti na delavca tak nesramen nastop človeka, kateremu je poverjeno tako mesto, kakor je vodstvo mestne plinarne. Ali kaj se hoče! Od člo-

GENE ZMERNE. TELEFON 16-83	
Na obroke	
Velika zaloga izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za prilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.	
Adolf Kostoris, ul. S. Giovanni 16, I. n. zra. en. „BUF“ ET AUTOMATICO	
POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.	POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

al zaga V. Y 1162, 19:9 II. V.

Tovarniška znamka

Delniška glavnica: 15.000.000.	OSREDNJA BANKA 	ČEŠKIH HRANILNIC	Vlog okoli: K 115.000.000
Telefon 19-95.	Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.		Naslov za brz: SPOROBA
4 1/4 0/0 vloge na knjižice.	Premijene vloge 4 3/4 0/0		
MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.			
Konsumna zadruga N. D. O. Prodajalne: ulica Bosco 17. II. ul. Miramare. III. v Škednju. Telefon: št. 23-21. Čisti dobiček tega vašega prvega go spodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!			

veka, ki se je preobjedel dobrega kruha med nami, pač ni kaj drugega pričakovati, toda povemo mu, da je bil to pač njegov zadnji tak nastop, kajti le prepričan naj bo, da ne bo suval on našega delavstva, temveč da se prav lahko zgodi, da se njemu prigodi kaj podobnega in to prav pošteno. Vso svojo neotesanost pa je pokazal ta nadutež v sredo popoldan, ko je želela žnjim govoriti v omenjeni zadevi deputacija N. D. O. in prizadetih delavcev. Ošabno se je obrnil proč in niti odgovora ni hotel dati. No, ta ošabnost ga bo že minila. N. D. O. bo že našla pot, da pobije takim nadutežem tako temeljito njihove rožičke, da jo bodo pomnili svoje živi dni. Naj si le zapomni to z našimi žulj opitani gospod inženier Guillermin!

d— **Lep odgovor na zaplembe „Narodnega Delavca“.** Vsled dvakratne zaporedne zaplembe „Narodnega Delavca“ je daroval za sklad „Narodnega Delavca“ Josip Drufovka 5 K. Hvala darovalcu, ki je našel tak lep odgovor na delovanje rdečega svinčnika gospoda c. kr. državnega pravdnika. Da bi le bilo več takih „komentarjev“!

d— **Voznino v Pulo** je radelil tov. Alojzij Skulin tako-le: 1 K „Nar. Delavcu“, 1 K podpornemu zakladu N. D. O., 1 K godbenemu odseku N. D. O., 60 st. za stroške. Pristrčna hvala!

d— **Uradne ure v društvenem prostoru N. D. O. pri sv. Jakobu** so odsled sledeče: ob sobotah od 6 in pol do 8 in pol zvečer zvečer, ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne, ob ponedeljkih od 6 in pol do 8 in pol zvečer. Opozorjamo torej članstvo pri Sv. Jakobu na te uradne ure, da more ob tem času vplačevati svoje društvene prispevke.

Organizacijske zadeve!
o— **Konsumna zadruga članov N. D. O. za Ajdovščino—Šturijo.** Za 28. t. m. napovedani občni zbor „Konsumne zadruge članov podružnice N. D. O. za Ajdovščino—Šturijo in okolico“ se preloži na 11. septembra t. l. Odbor.
o— **Gopbeni odsek N. D. O.** ima svojo odborovo sejo v nedeljo, dne 28. t. m., ob 10. dopoldne v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu. Odbor prosi polnoštevilne udeležbe.

DOPISI.
Delavsko podp. društvo v Trstu vabi na obletnico blagoslovljenja društvene zastave, ki se bo vršila v nedeljo, dne 28. avgusta 1910. Ob 5. uri popoldan veselica v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu. Sodeluje pevsko društvo „Ilirija“. Vstopnina k veselici 50 st. — Preplačila se hvaležno sprejmejo. Odbor.
— **Kolesarsko društvo „Gorica“** priredi v nedeljo dne 11. septembra t. l. povodom XV-letnice svojega obstanka za prvenstvo jugoslovanskega prvaka „Jugoslovansko dirko“, na progi Ljubljana-Gorica, 121 km. — Maksimalen čas 5 ur. — Odhod iz Ljubljane točno ob 6 uri zjutraj. — Cilj: Gorica (rdeča hiša). — Darila so sledeča: I. a) Velika zlata svetinja z napisom: „Jugoslovanski prvak za leto 1910. b) Dragocen naroden trak z napisom: „Jugoslovanski prvak za leto 1910. c) Diploma.

II a) Srednja zlata svetinja. b) Diploma. — III a) Mala zlata svetinja. b) Diploma. — IV a) Srebrna pozlačena svetinja. b) Diploma. — V a) Srebrna svetinja. b) Diploma. — VI a) Mala srebrna svetinja. b) Diploma.

Vsi došli dirkači v maksimalnem času, dobijo srebrno svetinjo in diplomu.

Dirka se vrši v vsakem vremenu. Vložek 5-kron. Dirka je otvorena za vse članse jugoslovanskih kolesarskih društev. — Prijave naj se pošiljajo na društvenega predsednika Rud. Drufovka, Gorica, Gosposka ulica št. 3. — Zaključek prijav, v soboto dne 10. septembra t. l. opoldne. — Na prijave brez vlog se ne bo oziralo.

Bratska društva dobe tekom tega tedna še posebna pravila in prijavnice. — Odbor kolesarskega društva „Gorica“.

Odgovorni urednik: STEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Josip Stolf mizar. mojster.
TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizar. dela

Književne novosti:
GREGOR JOČ: **Poezije**, zv. IV. K 2-20
vezano 3-20
GOVEKAR: **„Dobra gospodinja“**,
gospodarska knjiga zanaše mlade
gospodinj, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti —60
BENES: **„Brodskovski odvetnik“**. 1-50
Kip Gregorčiča 4—
Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST NOVOST
Nakiti za dvorane in vrste pri zabavah

v belo-modro-rudeših barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev
Vse te knjige, papir in potrbščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
Trst, Via Valdirivo 40.

Slavnemu občinstvu v Trstu in okolici! Usojam si vam priporočati mojo trgovino

K. CVENKEL
TRST - Corso št. 32. - TRST
z veliko zalogo k obukov, dežnikov, nogavic, ovratnikov, srajc rokavice itd. itd.

Vse blago naročujem iz prvih tovarov in zagotavljam za solidno in točno postrežbo. **K. Cvenkel.**

Članom N. D. O. pozor
Po služite se vsi ur in zlatanine
ulica del Rivo 26
Alojz Povh

Velika zaloga žepnih in stenskih ur ter vsakovrstne zlatanine. Izvršuje vsako popravo. ter jamči za 2 leti.

Članom N. D. O. so znižane cene.
Slovensko podjetje!

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vokal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prirreja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence in umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.

Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

KUPUJTE VSI
Kolinsko kavino primes

Popolnoma prenovljena
Gostilna članov N. D. O.
(Hinko Kosič)

Trst, ulica Carradori in Ghega
(blizu južnega kolodvora)

se priporoča slavnemu občinstvu.
Pristni kraški teran, vipavsko, istersko in dalmatinsko vino. Češko budjeviško pivo. Izvrstna kuhinja.

Podpisani priporoča sl. občinstvo svojo
žganjarno
ulica Petronio številka 1.
A. B.

Počakaj me, počakaj! kam tečeš tako hitro?
Že par ur letam in iščem trgovino, v kateri se govori slovenski, pa jo ne morem najti; kupiti bi si moral obleko.
Kaj ne veš, kje je naša slovenska trgovina?
Prosim Te povej mi takoj!
Če hočeš biti dobro postrežen, pojdi, kamor zahajamo mi vsi, namreč k

V. DOBAUSCHEK

TRS - ulica Giosue Carducci stv. 11. - TRST

Tam dobiš **bogato** zalogo gotovih oblek za moške in dečke po jako ugodnih cenah, ter blago prve vrste. Dobiš tudi vse druge oblačilne predmete. kakor: Jopice, hlače, te, lovniške, srajce, jopice, spodnje hlače, ovratnike, zapestnice, naprsnike, nogavice, kravate, monture, modre in rujave, rumene in bele naramnice, čepice, dežnike, nosne robce, itd.

Na razpolago je še kakih **2500 letnih oblek** za moške, ter se zaradi pozne sezije prodajajo z **znižanjem 20%** vseh cen. Vrhutega dobi darilo vsak, kdor kupi blago v znesku K. 10.—

Hvala lepa, sedaj grem tudi jaz takoj, ter si bodem nakupil vse, kar potrebujem.

Na svidenje!

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

Prvi odhodi iz Trsta:

10. Setembra parnik „Oceanja“ Nowi-York via Patraso-Palermo.
8. Setembra parnik „Francesca“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Mollia Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bo agentu ali korespondentu družbe.

Cene nizke M. AITE brez konkurence

Velika zaloga z manifakturnim blagom
ulica Nuova št. 36, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejšo iz prvih tovarov, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velkanska izbira platnega in bombažnega blaga, prtov in prticev ter vsake vrste perila tudi iz bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odej, kakor tudi koltri lastnega izdelka. Pletenike, svilnine, raznovrstni okrasni šivilje in kitničarke. **VELIKANSKI IZBOR SNOVI ZA NARODNE ZASTAVNE IN DRUŠTVENE ZNAKE.**

Kupljeno blago katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se denar vrne brez nikakih zadržkov. Poskusiti in se prepričati!

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, JBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJURITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila
SAFE-DEPOSITS
Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1 0
4 4 0
VLOGE NA KNJIŽICE
— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : :
STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.